

Marvão★★

178 MIESZKAŃCÓW
DYSTRYKT PORTALEGRE

Marvão, średniowieczne ufortyfikowane miasteczko, jeszcze niedawno należące do pobliskiej Hiszpanii, wydaje się gniazdem orła położonym na wierzchołku granitowych murów, na jednym ze szczytów Serra de São Mamede. Imponujące granitowe mury obronne, idealnie wtopione w krajobraz, leżą wśród szczytów górskich. To idealne miejsce do wspinaczek. Miasteczko o białych, błyszczących domach, w sezonie chętnie odwiedzane przez turystów, oferuje piękne widoki na góry.

- 📍 **Położenie** – Marvão położone jest w pobliżu granicy hiszpańskiej, 22 km od Portalegre.
- 🅐 **Parkingi** – Najlepiej skorzystać z parkingu pod murami miasta.
- 👁️ **Zobacz koniecznie** – Widok z wieży obronnej zamku.
- 🕒 **Organizacja czasu** – Lepiej unikać wielkich upałów w ciągu dnia. Miasto można zwiedzić w 1,5 godz.
- 🕒 **Zobacz również** – Serra de São Mamede.

Marvão z lotu ptaka

Informacje wstępne

Niezwykle Marvão jest przykładem architektury obronnej. Jego mury datowane są na XIII w. Z racji strategicznego położenia miasta toczyły się o nie walki pomiędzy liberałami i absolutystami, kiedy to w 1833 r. Alentejo stało się areną wojny domowej. Liberałowie zajęli je zaskoczenia w grudniu i odparli atak wojsk Dom Miguela miesiąc później.

Uznane za narodowy zabytek miasto, liczące nie więcej niż 159 stałych mieszkańców, jest kandydatem do wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Spacer

Około 2 godz.

Droga biegnie wokół szczytu górskiego od północnej strony, pozwalając docenić strategiczne znaczenie tego **miejsca★★**. Po przejściu wzdłuż murów i obejrzeniu gotyckiego portalu klasztoru Nossa Senhora da Estrela wchodzi się do niego przez podwójną bramę po północno-zachodniej stronie (porta de Ródão), z dwoma wieżami i machikułami. Mała, ukwiecona uliczka prowadzi do placu z pręgierzem.

Plac przecinają uliczki z przejściami pod arkadami i białymi domami o ukwieconych balkonach z kutego żelaza i manuelińskich oknach. Wiele miejscowych kapliczek ma renesansowe portale. Dużo budynków zachowało elementy architektoniczne z XV, XVI i XVII w. Przy Rua do Espírito Santo, która prowadzi do zamku, warto zwrócić uwagę zwłaszcza na dwie wspaniałe XVII-wieczne **balustrady★** z kutego żelaza.

Kościół Santa Maria

Codz. oprócz pn. 9.00–12.30, 14.00–17.30, wstęp 1 EUR. U podnóża zamku i na wprost biura informacji turystycznej *câmara municipal* stoi XIII-wieczny kościół, w którym mieści się **Muzeum Miejskie** (eksponowane megality, reprodukcje starych map Marvão, kolekcje etnologiczne, sztuka sakralna).

Na wprost znajduje się ładny ogród kwiatowy z dającą orzeźwienie fontanną.

Zamek★

Wzniesiony na zachodnim krańcu szczytu skalnego na życzenie króla Dionizego pod koniec XIII w. zamek był nieco przebudowany w XVII w. Składa się z kilku murów obwodowych, nad którymi dominuje czworoboczna wieża obronna.

Zaraz za pierwszą ufortyfikowaną bramą, po prawej stronie, znajduje się wejście do podziemnego **pomieszczenia★**, często ostoi moskitów. Można tam zejść małymi schodami. Gdy oczy przyzwyczają się już do mroku, można zobaczyć dziesięć łuków schodów, które odbijają się w wodzie.

Kolejna ufortyfikowana brama wychodzi na pierwszy dziedziniec zamku: obchodząc go, można podziwiać wspaniały **widok★** na białe miasteczko leżące u jego podnóża. Na drugim dziedzińcu warto skrócić od razu w prawo, na schody prowadzące do wejścia na wieżę obronną (niepolecane dla dzieci: nie ma barierki!). Z góry rozciąga się niezwykły **widok★★** na mury, blankowane wieże i zbudowane na zboczu wieżyczki strażnicze; w dali **panorama★★** poszarpanych gór Hiszpanii, na północy – region Castelo Branco i Serra da Estrela, a na południowym zachodzie – Serra de São Mamede.

Marvão – informacje praktyczne

Przydatne informacje

Numer kierunkowy – 245

Kod pocztowy – 7330

Biuro informacji turystycznej – Largo de Sta Maria, 7330-101, ☎ 245 90 91 31.

Internet – Casa da Cultura – Praça do Pelourinho, codz. 9.30–3.00, 14.00–17.30, darmowy dostęp.

Noclegi

☎☎ **Casa Dinis** – R. Dr Matos Magalhães 7, ☎ 245 99 39 57, www.casadinis.pa-net.pt, 8 pok.: 45/60 EUR ☎.

Uroczym miejscem w odrestaurowanym starym domu. Pokoje ozdobione przez holenderskiego artystę. Jeden z nich ma taras, z którego rozciąga się wspaniały widok. Salon o grubych murach, z kominkiem. Uczynny i wielojęzyczny personel.

☎☎ **Quinta do Barreiro** – São Salvador da Aramenha, 9 km na południe od Marvão, ☎ 245 96 43 08, www.quintadobarreiro.com, ☎, 📺 7 pok.: 68/78 EUR ☎. W sercu Serra de São

Mamede leży uroczy pensjonat. Prowadzi go artystka Maria Leal da Costa, której płótna i rzeźby zwierząt zdobią pomieszczenia. Pokoje z aneksami kuchennymi. Wiele dodatkowych atrakcji: canoe, rowery, jazda konna, degustacja win...

Restauracje

☎ **Mil Homens** – Portagem, ☎ 245 99 31 22, zamkn. w pn., 13/20 EUR. Ta położona w dolinie regionalna restauracja o rustykalnym wystroju serwuje pyszną domową kuchnię w rozsądnych cenach. Poza daniami typowymi (grillowany dorsz, ragoût z jagnięciny), także bardziej egzotyczne przysmaki, jak stek ze strusia czy sznycel cielęcy z dzikimi warzywami.

☎☎ **Albergaria El Rei Dom Manuel** – Largo do Olivença, ☎ 245 90 91 50, otwarte codz., 14/26 EUR. Restauracja dość eleganckiego hotelu warta jest odwiedzenia ze względu na dobrą kuchnię, typową dla Alentejo.

Sport i czas wolny

Golf – Marvão Golf Club, Quinta do Prado, São Salvador da Aramenha, ☎ 245 99 3755. U stóp miasteczka; pole golfowe z 18 dołkami na powierzchni 6 km.

Kąpiel – W rzece Sever, u podnóża mostu Portagem (4 km na południe od Marvão), w bazie tamy wodnej da Apertadura lub w centrum rozrywki Portagem, ☎ 245 90 90 65, VII–IX codz. oprócz pn. 10.00–20.00, 2 EUR.

Wycieczka – Z Portagem ścieżka długości 4 km wiedzie w górę aż do Marvão. Wyjście z parkingu przed starym mostem szlakiem zielonym. Dość stromo.

Elvas★

15 115 MIESZKAŃCÓW
DYSTRYKT PORTALEGRE

Położone 10 km od Badajoz (Hiszpania) Elvas jest ważnym strategicznie miejscem, nadal otoczonym murami obronnymi. Do 1226 r. miasto było okupowane przez Arabów, potem nastąpił okres ataków Hiszpanów, a w 1580 r. miasto w końcu zostało zdobyte przez wojska Filipa II. Obecnie ośrodek stanowi centrum rolnictwa – wytwarzane tu powidła *ameixas* są bardzo cenione, a ich sprzedaż przyciąga wielu przybyszów z Hiszpanii. Miasto ma swój urok, zwłaszcza uliczki starej dzielnicy, którą warto zwiedzić.

- 📍 **Położenie** – Elvas położone jest 10 km od granicy hiszpańskiej, 57 km na południowy wschód od Portalegre i 39 km na wschód od Estremoz.
- 👁️ **Zobacz koniecznie** – Spacer po murach.
- 🕒 **Organizacja czasu** – By zwiedzić miasto wystarczy pół dnia.
- 🔄 **Zobacz również** – Marvão.

Spacer

Mury obronne★★

Warto obejść mury (5 km) – widać wtedy, jak mocny był system umocnień Elvas. Fortyfikacja, będąca przykładem portugalskiej architektury obronnej z XVII w., została wybudowana wg techniki Vaubana. Ze swoimi ufortyfikowanymi bramami, fosami, murami łączącymi wieże, bastionami i stokami tworzy kompleks obronny, do którego należą: fort Santa Luzia (XVII w.) od południa i fort Graça (XVIII w.) od północy – położone na dwóch wzgórzach.

Akwedukt Amoreira★

Wybudowany w latach 1498–1622 wg planów Francisco de Arrudy akwedukt rozciąga się na długości 7,5 km na południowy zachód od miasta, które wciąż zaopatruje w wodę.

Wchodzimy do wnętrza murów od południa aż do Rua da Cidadela; przechodzimy w lewo, pod Arco do Relógio (XVI w.), wychodzącym na Praça da República.

Praça da República

Ten plac, ograniczony od południa starym ratuszem, a od północy starą katedrą, jest geometryczną mozaiką posadzki bazaltowej, marmurowej i gresu.

Katedra (Sé)

Początkowo gotycka katedra była przebudowana w XVI w. w stylu manuelińskim przez Francisco de Arrudę, na co dowodem jest dzwonnica i dwa boczne portale. We wnętrzu, którego filary zostały ozdobione w epoce manuelińskiej, znajduje się chór (XVIII w.), całkowicie pokryty marmurem.

Po prawej stronie katedry idziemy ulicą, która prowadzi do Largo de Santa Clara.

Largo de Santa Clara★

Jest to malowniczy trójkątny plac, wokół którego stoją domy z kratami z kutego żelaza i eleganckimi fasadami. Nad arabską bramą z dwiema wieżami znajduje się loggia – pozostałość po pierwotnym murze obwodowym (X w.). Pośrodku placu stoi **pręgierz★** (XVI w.) z marmuru, z czterema żelaznymi hakami przytwierdzonymi do kapiteła.

Kościół Nossa Senhora da Consolação★

Położony na południe od Largo de Santa Clara kościół został wzniesiony w XVI w. w stylu renesansowym. Jest to osmio-boczna budowla z kopułą opartą na ośmiu malowanych kolumnach, całko-

Pręgierz na Largo Santa Clara

wicie pokryta pięknymi wielobarwnymi **azulejos** z XVII w. Ambona, podtrzymywana przez marmurową kolumnę, ma podporę z kutego żelaza (XVI w.).

Przechodzimy pod arabskim łukiem i wspinamy się w górę ulicą, która prowadzi do Largo da Alcáçova. Tam skręcamy w lewo, potem w prawo w ukwieconą uliczkę dochodzącą do zamku.

Zamek

☎ 268 62 64 03, codz. 9.30–13.00, 14.30–17.30, nd. i święta 9.30–13.00, zamkn. 1 I, w Niedzielę Wielkanocną, 1 V i 25 XII, wstęp 1,50 EUR, wstęp wolny w nd. i święta.

Zamek został zbudowany przez Maurów i wzmocniony w XIV i XVI w. Wieża obronna (XV w.) zajmuje północno-zachodni narożnik. Z murów roztacza się panorama na miasto otoczone fortyfikacjami i okolice z mnóstwem drzew oliwnych.

Wojna Pomarańczy

W lutym 1801 r. Hiszpania pod presją Bonapartego postawiła Portugalii ultimatum, wzywając ją do zerwania porozumienia z Anglią i zamknięcia wszystkich portów dla angielskich statków. Wobec odmowy Portugalii Hiszpania wypowiedziała jej wojnę, a wojska dowodzone przez Godoya, ulubieńca królowej, najechały Alentejo. Olivença poddała się bez żadnego oporu. Gdy podano to do wiadomości, Godoy, mający siedzibę w Elvas, wysłał do Marii Luizy Hiszpańskiej jako trofeum dwie gałązki drzewa pomarańczowego, zerwane przez żołnierzy u stóp murów miasta. Rozbawieni tym gestem mieszkańcy Madrytu nadali walkom miano „wojny pomarańczy”. Mimo oporu Elvas i Campo Major, podpisany we wrześniu w Badajoz pokój wydzierał Portugalii Olivençę i jej okolice oraz nakazywał nie wpuszczanie do portów statków angielskich.

Elvas – informacje praktyczne

Przydatne informacje

Numer kierunkowy – 268

Kod pocztowy – 7350

Biuro informacji turystycznej – *Praça da República, 7350-126, ☎ 268 62 22 36.*

Mała kolej turystyczna – Historyczny szlak miasta (1 godz.). *Odjazdy z Praça da República, tylko latem: wt–pt. o 17.00, 19.00 i 20.00, w weekendy i święta o 9.00, 10.00, 12.00, 17.00, 19.00 i 20.00; 2,50 EUR.*

Internet – *O Livreiro de Elvas, R. de Olivencia 4A, ☎ 268 62 08 82, 9.30–13.00, 15.30–19.0, zamkn. w sb. rano i w nd. Mała księgarnia z dwoma komputerami. 1,45 EUR (30 min).*

Noclegi

☎☎ **Quinta de Santo António** – *Estrada de Barbacena, 8 km od Elvas (droga na Portalegre, potem w lewo na Barbacena), ☎ 268 63 64 60, www.quintastoantonio.*

com, ☎☎ 30 pok.: 68,50/100 EUR ☎.

Dawna posiadłość wiejska z XVIII w. została przekształcona w schronisko. Stary dom mieści 12 pokoi (te są najładniejsze), a kolejne 18 (nieco gorszych) jest w dwóch współczesnych dobudówkach. Wszystkie są dobrze wyposażone. W pięknym parku, wychodzącym na pola oliwek, znajduje się basen i kort tenisowy.

Restauracje

☎ **O Lagar** – *R. Nova da Vedoria 7, ☎ 969 28 25 74 (komórkowy), zamkn. w czw., 12/19 EUR.* Położona na południu miasta niezła restauracja oferuje dania regionalne: zająca w białej fasoli, wieprzowinę z mięczakami...

☎ **O Faisão** – *R. 1º de Maio 19, ☎ 268 68 61 39, otwarte codz., 10/19 EUR.* W pięknej, rustykalnej sali o ceglanym stropie można zamówić danie dnia, np. dziczyznę, i koniecznie deser śliwkowy.